

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ»**

СХВАЛЕНО

На засіданні Вченої ради
ВСП «ІНО КНУБА»
Протокол № 6/2024-2025
від «24» квітня 2025

ПОРЯДОК

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності)
заяв про випадки булінгу (цькування) у відокремленому структурному
підрозділі «Інститут інноваційної освіти Київського національного
університету будівництва і архітектури»

КИЇВ – 2025

1. Загальні положення

1.1. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у відокремленому структурному підрозділі «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» (далі – Порядок) визначає процедуру подання заяв про булінг (цькування) та механізми їх розгляду у відокремленому структурному підрозділі «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» (далі – Інститут).

1.2. Цей порядок розроблений на підставі: Конституції України, Кодексу України про адміністративні порушення, Законів України: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 16.11.2022 № 2759-IX, «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, «Про доступ до публічної інформації» від 03.01.2011 № 2939-VI, «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 08.09.2005 № 2866-IV, «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» 06.09.2012 № 5207-VI, «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII, «Про звернення громадян» від 02.10.1996, «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI; Наказу МОН України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»; Роз'яснення Освітнього омбудсмена України від 17.04.2024 та інших локальних нормативно - правових актів

1.3. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:

булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

кібербулінг – умисне цькування за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв наприклад пересилання двозначних зображень і фотографій, обзивання, зведення наклепів та ін. щодо визначеної особи у кіберпросторі, як правило, протягом тривалого періоду часу.

кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, щодо якої було вчинено булінг (цькування);

спостерігачі – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

сторони булінгу (цькування) – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Інші терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у значеннях, наведених у Законах України зазначених у п.1.2 цього Порядку.

1.4. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в Інституті, можуть бути:

- скарги учасника освітнього процесу Інституту на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;

- неврівноважена поведінка, різка зміна звичної для людини поведінки, агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства, знижена здатність до навчання;

- відлюдкуватість, занижена самооцінка, наявність почуття провини, уникнення спілкування, ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися, демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу, депресивні стани, суїцидальні прояви, наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей;

- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо), намагання приховати травми та обставини їх отримання;

- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту, тощо.

1.5. До булінгу (цькування) належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні Інституту та на його прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями проведення заходів, коридорами, вбиральнями) та (або) за межами Інституту під час заходів, передбачених освітніми програмами, планами робіт Інституту, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою директора Інституту в тому числі дорогою до або дорогою з Інституту.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- вербальні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;

- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;

- інші правопорушення насильницького характеру.

1.6. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в Інституті (далі - суб'єкти реагування) є:

- директор та його заступники, завідувачі кафедр, керівники структурних підрозділів, викладачі, працівники кафедр, працівники інших структурних підрозділів, представники студентського самоврядування;

- засновник Інституту – Київський національний університет будівництва і архітектури ;

- територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Інституті діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

1.7. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Інституті згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Інституті.

1.8. Педагогічні (науково-педагогічні) та інші суб'єкти реагування Інституту у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;

- надати до медичну допомогу (за потреби) та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомити директора Інституту;

- звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;

2. Подання заяв про випадки булінгу (цькування) в Інституті.

2.1. Повідомлення або заяви про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає директор Інституту.

2.2. Повідомлення про випадок булінгу (цькування) можуть бути надані в усній формі, але з подальшим обов'язковим оформленням повідомлення в формі заяви, відповідно до чинного законодавства України, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2.2.1. Для ефективного розгляду справи про булінг (цькування) комісією Інституту, подальшого розслідування правоохоронними органами, заява про випадок/ки, булінгу (далі – Заява) має бути належно оформленою.

2.2.3. Заява складається державною мовою та має містити інформацію про булера, спостерігачів булінгу (якщо такі є), жертву булінгу(цькування), дату, місце, час, розгорнутий опис фактів та інші докази, які чітко вказують на ознаки булінгу(цькування). Зразок Заяви наведено у додатку 1 цього Порядку.

(Якщо факт булінгу(цькування) підтверджується – поліція діє в межах своєї компетенції. Тому важливо, щоб ваша заява була правильно сформована, це допоможе поліції підтвердити факт булінгу(цькування) і передати справу до суду).

2.2.4. Заява оформлена без дотримання вимог статті 8 Закону України «Про звернення громадян», зокрема, без зазначення місця проживання, не підписана автором, а також така, з якої неможливо встановити авторство, визнається анонімною та не підлягає розгляду.

2.3. У разі отримання Заяви або повідомлення Директор інституту:

- повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, невідкладно у **строк, що не перевищує однієї доби**;

- викликає бригаду екстреної медичної допомоги, за потреби, для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії Інституту з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - Комісія) не пізніше ніж упродовж **трьох робочих днів** з дня отримання заяви або повідомлення.

3. Склад комісії, права та обов'язки її членів

3.1. Склад комісії затверджує наказом керівник закладу освіти.

3.2. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

3.3. Склад комісії формується з урахуванням основних завдань комісії.

3.3.1 Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів.

3.3.2. До складу комісії входять Директор Інституту та його заступники, завідувачі кафедр, керівники структурних підрозділів, викладачі, працівники кафедр, працівники інших структурних підрозділів та представники студентського самоврядування;

3.3.3. До участі в засіданні комісії за згодою залучаються сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) всі зацікавлені особи.

3.4. Головою Комісії є директор Інституту.

3.4.1 Голова Комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

3.4.2. Голова Комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена Комісії. У разі відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник голови Комісії.

3.4.3. У разі відсутності голови Комісії та заступника голови Комісії обов'язки голови Комісії виконує один із членів Комісії, який обирається Комісією за поданням її секретаря.

3.4.4. У разі відсутності секретаря Комісії його обов'язки виконує один із членів Комісії, який обирається за поданням голови Комісії або заступника голови комісії.

3.5. Секретар Комісії забезпечує підготовку проведення засідань Комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях Комісії, ведення протоколу засідань комісії.

3.6. Члени Комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;

- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання Комісії.

3.7. Члени Комісії зобов'язані:

- особисто брати участь у роботі Комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови Комісії;
- брати участь у голосуванні.

- якщо будь-хто із членів Комісії, зокрема, голова, заступник голови, секретар у конкретному випадку булінгу, який розглядається Комісією, є кривдником або потерпілим, це створює ситуацію конфлікту інтересів. У таких випадках Комісія повинна виключити (відсторонити) таку особу зі свого складу, замінивши для дотримання кворуму під час голосування, або покласти виконання обов'язків на одного з членів Комісії.

4. Порядок роботи Комісії

4.1. Метою діяльності Комісії є:

- розгляд заяв про випадки булінгу (цькування) та їх підтвердження чи спростування в Інституті;
- відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);
- з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин;
- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

4.2. Діяльність Комісії здійснюється на принципах: законності; верховенства права; поваги та дотримання прав і свобод людини; неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування); відкритості та прозорості; конфіденційності та захисту персональних даних; невідкладного реагування; комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування); нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

4.3. Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

4.4. До завдань Комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога та соціального педагога (за наявності); центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві;

4.5. У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі, де стався випадок булінгу (цькування);

- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів.

Комісія з'ясовує причини, які призвели до булінгу, та здійснює заходи для усунення таких причин, оцінює потреби сторін булінгу в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг, тобто діє для того, щоб припинити випадок цькування в Інституті та нормалізувати стосунки й створити сприятливі умови для подальшого здобуття освіти у групі, де стався булінг.

Комісія не доводить факт булінгу та не здійснює адміністративне розслідування – це роблять правоохоронні органи та суд.

4.6. Формою роботи Комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання Комісії визначає її голова.

4.7 Засідання Комісії є правочинним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

4.8. Секретар Комісії не пізніше дня, що передує дню засідання Комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам Комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді, при наявності таких матеріалів.

4.9. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні Комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу Комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови Комісії є вирішальним.

4.10. Під час проведення засідання Комісії секретар Комісії веде протокол засідання Комісії.

4.11. Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності Комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

4.12. Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, під час засідання Комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд Комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

4.13. Голова Комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення Комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

4.14. Строк розгляду Комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в Інституті та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу освіти.

5. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) в Інституті

5.1 Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Інституті є:

- створення безпечного освітнього середовища в Інституті, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування);

- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про відповідальність за булінг(цькування), шляхом розміщення на веб-сайті Інституту відповідної інформації;

- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;

- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

5.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Інституті відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Інституті (далі – План).

Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує директор Інституті в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища в Інституті, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в Інституті.

(ПІБ керівника)

(ПІБ заявника)

(місце проживання)

(номер телефону Ел-адреса)

ЗАЯВА

(про випадок/ки булінгу(цькування))

Я, ПІБ, постраждалий/представник постраждалого/свідок булінгу, (цькування) повідомляю про факт булінг з боку (піб та посада/статус кривдника), який розпочався з (дата) та тривав/триває (дата).

Кривдник ПІБ систематично здійснює дії, що свідчать про булінг.

Подія: дата, час, місце події (на лекції, на перерві, дорогою до Інституту, на подвір'ї школи тощо), свідки, розгорнутий опис фактів булінгу (відокремлюючи їх від емоцій і оціночних суджень), наслідки фізичної, психічної, економічної та іншої шкоди, опис дій працівників закладу освіти/інших свідків під час події (якщо вони були присутні), яким чином ви повідомили директора, працівників закладу освіти, (усно під час особистої розмови чи під час телефонного дзвінка, в переписці - додайте скріни повідомлень, письмовою заявою, тощо), опис вашого реагування на подію (звернулися до поліції, психолога, лікарні тощо), докази (документи, фото, скріни, аудіо та відеофайли, тощо).

До заяви додаю Додатки 1-... на ... сторінках (вказується кількість сторінок усіх додатків): документи (назва, кількість), фото (опис та підпис), скріни (опис та підпис), посилання на соціальні мережі (опис), аудіозаписи (опис та підпис), відеозаписи (опис та підпис).

Дата

Підпис